



KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS TEISĖS IR PERSONALO SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 36, LT-57288 Kėdainiai, tel. (8 347) 69 569, faks. (8 347) 61 125
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188768545

Kėdainių rajono savivaldybės tarybai

2019-06-17

DĖL SPRENDIMO PROJEKTO

Kėdainių rajono savivaldybės tarybos narė Karolina Štelmokaitė teikia savivaldybės tarybos sprendimo projektą „Dėl cirko su laukiniais gyvūnais uždraudimo Kėdainių rajone“. Sprendimo projektu numatoma uždrausti cirko pasirodymus su laukiniais gyvūnais Kėdainių rajone.

Sprendime nurodomas teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 28, 29, 34 ir 36 punktai, 16 straipsnio 4 dalis, Europos vietos savivaldos chartijos 3 straipsnio 1 dalimis, taip pat Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalis, bei 4 straipsnio 1 dalis, 6 straipsnis. Šioje išvadoje bus vertinama ar nurodytas teisinis pagrindas yra pakankamas sprendimui priimti, ar sprendimo projektas atitinka teisės aktų reikalavimus.

Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymų nuostatų.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos laukinės gyvūnijos įstatymas, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymas tiesiogiai nenumato savivaldai teisinio pagrindo priimti sprendimą neišduoti leidimų savivaldybės teritorijoje cirkams, kurie naudoja laukines žinduolių ir paukščių rūšis. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio, įtvirtinančio pagrindinius vietos savivaldos principus, 6 punktas imperatyviai nurodo, kad vietos savivalda grindžiama savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principu. Šis principas reiškia, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

2017 metais Lietuvos Respublikos Seimo nariai užregistravo Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šiuo įstatymo projektu siūloma *laukinių gyvūnų naudojimą cirko veiklai laikyti žiauriu elgesiu su gyvūnais bei jų kankinimu*, taip pat *būtų draudžiama naudoti ir transportuoti laukinius gyvūnus cirko veiklai Lietuvos Respublikos teritorijoje*, tačiau iki šiol Seimas šio įstatymo projekto nėra priėmęs.

2019-02-25 Seime yra įregistruotas Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo pakeitimo projektas. Įstatymo projekto 6 straipsnio 7 dalyje rašoma, kad *draudžiama naudoti laukinių žinduolių ir paukščių rūšių gyvūnus cirkuose, išskyrus atvejus, kai cirkuose demonstruojami ir/arba naudojami triukus ir manevrus atliekantys dresuoti laukiniai žinduoliai ir paukščiai priskiriami rūšims, įrašytoms į Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklėse nurodytą sąrašą. Šis sąrašas sudaromas, atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus*. Šiuo metu įstatymo projektas svarstomas Seime.

Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio nuostatos, apibrėžiančios savivaldybės tarybos kompetenciją, nesuteikia savivaldybės tarybai teisės priimti teisės aktų, savivaldybės

teritorijoje ribojančių ūkio subjektų teisę verstis tam tikra ūkine veikla. Be kita ko, sprendimo projekte ir nesiremiam šiuo straipsniu, nustatančiu savivaldybių tarybų kompetenciją.

Teismų praktika

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. Konstitucinis teismas ne kartą yra pabrėžęs, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta būtent valstybės teisė reguliuoti ūkinę veiklą ir sudaromos konstitucinės prielaidos leisti įstatymus, kuriais reaguojama į tautos ūkio būklę, ekonominio ir socialinio gyvenimo įvairovę bei pokyčius (Konstitucinio Teismo 1996 m. vasario 28 d., 1996 m. kovo 15 d., 2000 m. spalio 18 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2006 m. gegužės 31 d. nutarimai). Įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į reguliuojamų ūkio santykių svarbą ir pobūdį, gali diferencijuotai reguliuoti ūkinę veiklą arba nustatyti tam tikras jos sąlygas (Konstitucinio Teismo 2000 m. spalio 18 d., 2005 m. gegužės 13 d. nutarimai). Pagal Konstituciją riboti ūkinės veiklos laisvę galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu, ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje, siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus, ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė, yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2006 m. gegužės 31 d. nutarimas, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo byla Nr. A261-382/2012). Taigi, ūkinę veiklą ribojančios nuostatos gali būti reguliuojamos tik įstatymo lygiu.

Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne sykį yra nurodęs, kad iš teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas *inter alia* reiškia, kad draudžiama žemesnės galios teisės aktais reguliuoti tuos visuomeninius santykius, kurie gali būti reguliuojami tik aukštesnės galios teisės aktais, taip pat, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuoju aukštesnės galios teisės aktuose. Konstitucinis Teismas taip pat yra atkreipęs dėmesį, kad poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo nuolatinėje praktikoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams, priimant norminius administracinius aktus, laikytis įstatymų viršenybės principo. Viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, veikla vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją, pripažįstami neteisėtais (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartys administracinėse bylose Nr. I1-04/2005, Nr. I1-02/2006, Nr. I1-04/2006 ir kt.).

Sprendimo projekte nurodytos bendrosios normos (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 28, 29 35 ir 36 punktai), nesiremiant specialiais šios srities teisės aktais, nenumato galimybės priimti bendro pobūdžio sprendimo – uždrausti cirką su laukiniais gyvūnais Kėdainių rajone, todėl priėmus sprendimą pagal pateiktą projektą, gali būti pripažinta, kad savivaldybės taryba viršijo įstatymų jai suteiktas kompetencijos ribas.

Teisės ir personalo skyriaus vedėjas



Dalius Ramonas